

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 17624/2022
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., са боравиштем у ..., Општина ..., чији је пуномоћник Гордана Нешић Њетковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - МУП, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6604/21 од 02.06.2022. године, у седници одржаној 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против става првог, трећег и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6604/21 од 02.06.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6604/21 од 02.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1462/21 од 06.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати износ од 68.717,59 евра као противвредност износа од 134.400 DEM у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом почев од 03.06.2009. године па до дана исплате, као и износ од 18.200 USD у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом почев од 03.06.2009. године па до исплате, у року од 15 дана, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 60.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6604/21 од 02.06.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 1462/21 од 06.09.2021. године у делу става првог изреке тако што је обавезана тужена Република Србија МУП да тужиоцу АА исплати износ од 68.717,59 евра као противвредност износа од 134.400 DEM и износ од 18.200 USD са законском затезном каматом од 20.07.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС

на дан исплате, у року од 15 дана по пријему писменог преписа ове одлуке. Ставом другим изреке, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П 1462/21 од 06.09.2021. године у преосталом делу става првог изреке за исплату законске затезне камате од 03.06.2009. до 20.07.2018. године, а жалба тужиоца у овом делу одбијена као неоснована. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 1462/21 од 06.09.2021. године и обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 667.500,00 динара са законском затезном каматом од испуњености услова за извршење до исплате, све у року од 15 дана по пријему писменог отправака одлуке, док се тужбени захтев за исплату законске затезне камате од правноснажности до наступања услова за извршност одбија као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног парничног поступка исплати износ од 255.000,00 динара у року од 15 дана по пријему писменог отправака одлуке.

Против правноснажне другостепене пресуде, странке су благовремено изјавиле ревизије због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, а тужена и због непотпуно утврђеног чињеничног стања, тако што тужилац побија потврђујући а тужена преиначујући део другостепене пресуде.

Тужилац је доставио одговор на ревизију тужене.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није основана, а да је ревизија тужиоца недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, новчани износ који тужилац потражује тужбеним захтевом од тужене одузети су привремено на основу члана 210. ЗКП дана 06.12.1999. године од грађанина ББ а које лице се налазило у стану у ... у улици ..., који је закупио од трећег лица овде тужилац. Одузето је 134.400 DM што сада представља износ од 68.719,59 евра као и износ од 18.200 USA долара. О томе је издата потврда ББ. Новац је одузет у поступку претресања стана и других просторија у ... у предметном стану. Пресудом Другог општинског суда у Београду К 1154/06 од 24.12.2007. године окривљени АА и ББ оглашени су кривим и то АА због извршења кривичног дела недозвољени прелаз државне границе из члана 249. став 2. КЗ СРЈ и кривичног дела посредовање у вршењу проституције из члана 251. став 2. у вези става 1. КЗ СРЈ, а ББ због кривичног дела посредовање у вршењу проституције из члана 251. став 2. у вези става 1. КЗ СРЈ у помагању. Тужилац је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од две године и шест месеци. Приликом доношења пресуде одбијен је предлог заменика јавног тужиоца Другог ОЈТ у Београду да се АА одузме новац у износу од 34.400 DM и 18.200 USD као противправна имовинска корист у складу са чл. 84. и 85. КЗ СРЈ и члана 5. став 5. ЗКП с обзиром да у току поступка није доказано да је предметни новац који је пронађен у стану који је користио окривљени АА прибављен извршењем предметних кривичних дела за које је оглашен кривим назначеном пресудом, а што би представљало услов да би новац у конкретном случају био одузет, а

сама чињеница да новац пронађен у стану где су боравиле девојке као и окривљени АА и окривљени ББ не може бити довољна за одузимање истог. Наведена пресуда је потврђена пресудом Окружног суда у Београду Кж 797/09 од 03.06.2009. године тј. тада је постала правноснажна. Тужилац се обраћао МУП-у Републичкој управи за заједничке послове – Организациона јединица за повраћај тог новца али му новац није враћен. ББ није успео да исходује повраћај новца у судском поступку јер је пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7519/13 од 04.06.2014. године преиначена пресуда Првог основног суда у Београду П 1794/12 од 19.11.2012. године тако што је одбијен као неоснован његов тужбени захтев за исплату износа од 134.400 DM у противвредности од 68.441,59 евра и 18.200 USD са каматом са образложењем да није доказао да је власник износа који потражује.

При овако утврђеном чињеничном стању полазећи од одредби члана 86. и 512. ст. 1, 2. и 3. ЗКП као и члана 34. став 1., члана 72. Закона о основама својинскоправних односа и члана 72. став 1. и члана 376. ст. 1. и 2. ЗОО првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован, а ово из разлога што тужилац није успео да докаже да је власник одузетих девиза или законит и савестан држалац сходно одредби члана 72. Закона о основама својинскоправних односа. Тужена јесте држала привремено одузети новац али је моментом правноснажности пресуде Другог општинског суда у Београду К 1154/06 од 24.12.2007. године односно дана 03.06.2009. године када је првостепена пресуда постала правноснажна отпао правни основ за држање новца. Али како су у овом случају има применити институт накнаде штете то произлази да је тужбени захтев тужиоца застарео. Ово из разлога што је кривични поступак окончан 03.06.2009. године, а тужба је поднета 20.07.2018. године, па је прошао и објективни рок од пет година који је прописан одредбом члана 376. ЗОО у ком року се може потраживати накнада штете проузрокована неправилним радом органа тужене.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда налазећи да је тужбени захтев тужиоца основан. При томе другостепени суд полази од одредбе члана 86. ЗКП („Службени гласник СРЈ“ бр. 70/01, 68/02 и „Службени лист РС“ бр. 58/04... 20/09... 72/09) где је прописано да ће се предмети који су у току кривичног поступка који су привремено одузети, вратити власнику односно држаоцу ако поступак буде обустављен а не постоје разлози за њихово одузимање (члан 512. ЗКП) при чему ће се предмети вратити власнику, држаоцу и пре окончања кривичног поступка ако престану разлози за њихово одузимање, што ствара обавезу на страни тужене да врати тужиоцу на тај начин прибављена средства. С друге стране, приликом вођења кривичног поступка цењени су интереси опште безбедности и разлози морала (предвиђени чланом 512. ст. 1. и 2. ЗКП) па како је кривични поступак завршен суд није прихватио предлог ОЈТ да се новац одузме, то је отпао правни основ за држање предметног новца који је привремено одузет од тужиоца. Сходно члану 210. ЗОО произилази да је тужени дужан спорни новац вратити тужиоцу. Тужба у овој правној ствари је поднета 20.07.2018. године, а рок застарелости од 10 година који прописује члан 371. ЗОО почиње да тече од 03.06.2009. године када је кривична пресуда којом је тужилац осуђен постала правноснажна али и којом је одбијено да се од истог трајно одузме новац) па из тога произлази да се у овом случају не може применити институт застарелости потраживања тужиоца. При томе другостепени суд налази да тужилац има право и на камату од дана подношења тужбе 20.07.2018. године па до исплате сходно одредби члана 210. и 214. ЗОО а у вези члана 277. и 39. ЗОО и члана 4. ст. 1. и 2. Закона о затезној камати („Службени гласник РС“, бр. 119/12). У

току поступка није доказано да је било доказа да се тужилац обраћао туженој са захтевом за повраћај новца па нема несавесности тужене везано за исплату камате за период од 30.06.2009. до 20.07.2018. године. Стога је преиначио првостепену пресуду у погледу исплате главног дуга и камате од 20.07.2018. године до коначне исплате док је у преосталом делу жалбу одбио као неосновану.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду. Тужиоцу је предметни новац био одузет привремено, по потврди, а због вођења кривичног поступка. Доношењем кривичне пресуде требао је да се реши и статус одузетог новца. Међутим, новац није одузет трајно из чега произилази да је отпао правни основ на страни тужене да задржи предметни одузети новац па је сходно члану 210. ЗПП дужан исти и вратити тј. исплатити тужиоцу. Правилна је и одлука суда везано за досуђену камату јер је донета правилном применом члана 277. Закона о облигационим односима. На основу члана 86. Закона о кривичном поступку ствари које су одузете у току кривичног поступка привремено, враћају се власнику односно држаоцу ако поступак буде обустављен а не постоје разлози за њихово одузимање у смислу члана 512. ЗКП. Тужилац је закупио предметни стан у ..., стан је користио као купац, а новац је пронађен у том стану што указује на околност да је исти био држалац тог новца јер се нико други у току поступка није јавио да је новац његов у смислу да доказује да је законити држалац и власник тог новца. Чињеница да је потврда о одузимању новца дата другом лицу које је затечено у том стану, тј. ББ, не указује на околност да тужилац није био држалац предметног новца. Терет доказивања да тужилац није био држалац односно власник предметног новца је био на страни тужене сходно одредби члана 323. ЗПП, па је правилно поступио другостепени суд када је нашао да је тужбени захтев тужиоца основан.

Наводи из ревизије тужене нису таквог значаја да могу довести до другачије одлуке суда. Истицање да потврда о привременом одузимању предмета није подобна да доведе до стицања ствари не може се тумачити у контексту како то тумачи тужена јер потврда је доказ о одузетим стварима а не доказ да је неко стицалац те ствари. Такође су неосновани и наводи из ревизије тужене да се овде евентуално може говорити о накнади штете а из разлога које је у том погледу дао другостепени суд које разлоге у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Имајући у виду напред изнето Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије тужиоца изјављене против потврђујућег дела побијане пресуде који се односи на камату, према одредби члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија недозвољена.

Према члану 28. ЗПП предвиђено је да ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом Закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева. Камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев.

Тужилац је изјавио ревизију побијајући став 2. одлуке у односу на недосуђену камату за период од 03.06.2009. до 20.07.2018. године. Тим ставом другостепене пресуде одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у односу на његов тужбени захтев за исплату камате, за тај период. Како је тужилац ревизију изјавио против другостепене пресуде у делу којим је одлучено о камати, као споредном потраживању, следи да је ревизија тужиоца недозвољена.

На основу члана 413. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић